

Nr 1128

Av herr Jönsson i Ingemarsgården, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 153, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

I proposition 1967: 153 s. 23, förslag till övergångsbestämmelser, punkten 3 står följande: »Äldre bestämmelser gäller även i fråga om expropriation eller liknande förfarande om talan i expropriationsmålet väckts före den 1 januari 1968 eller om den exproprierande tagit egendomen i besittning före nämnda dag.» Vad menas med orden »liknande förfarande»? En genomgång av propositionens text i övrigt ger icke tillfredsställande svar på frågan. Om man först ser till departementschefens eget ställningstagande å s. 166 föreslås i anledning av Advokatsamfundets påpekande av de särskilda komplikationer, som föreligger när det gäller expropriation, att äldre bestämmelser får gälla i *expropriationsfall* om talan väckts hos expropriationsdomstol före den 1 januari 1968 eller om den exproprierande tagit egendomen i besittning före nämnda dag. Det sägs vidare, att bestämmelsen omfattar »alla former av förhandstillträde enligt expropriationslagen».

Advokatsamfundets åberopade remissyttrande återfinns på s. 119 och handlar inte om annat än regelrätt expropriation. Bakgrunden för remissyttrandet är emellertid, att fastigheten frångår den exproprierade på samma sätt som om äganderätten formellt övergått till den exproprierande men att det kan dröja länge innan ersättningen fastställts. Frågan är om uttrycket »liknande förfarande» åsyftar exempelvis mål i anledning av framdragande av kraftledningsgator och vägar samt i anledning av vattenregleringar och andra vattenutbyggnader. Därom har i propositionen skrivits bl. a. på s. 92 samt s. 139. Det talas om upplåtelse mot engångsersättning. På s. 139, stycket 3, ges en ganska god bild av omfånget av ianspråktagandet av mark i samband med exempelvis vägrätt.

Såvitt jag kan se kan man av propositionens text emellertid inte få klart för sig, om exempelvis vägrättsersättningen täcks in av punkten 3 i övergångsbestämmelserna genom ordet »liknande förfarande». Vad som händer i vägrättsmålet är ofta detsamma som händer i expropriationsmålet och som särskilt påtalats av Advokatsamfundet i remissyttrandet. Enligt lagen om allmänna vägar § 18 är ägare av fastighet pliktig att upplåta för vägen erforderlig mark, då arbetsplan fastställts. Det kan sedan gå flera

år innan uppgörelse träffas eller ersättning fastställs av ägodelningsrätt. Det skall då observeras, att forum för ersättningsanspråk normalt är ägodelningsrätt. Ersättningsprocessen är formellt sett icke heller ett expropriationsmål. Men enligt § 24 kan ersättningsärendet handläggas såsom expropriationsmål av expropriationsdomstol, nämligen om vägs framdragande över fastighet medför synnerligt men och en lösensituation anses föreligga. I det sista fallet blir det alltså också formellt fråga om talan i expropriationsmål, och då stämmer det hela bättre med punkten 3 i övergångsbestämmelserna. Man kan fråga sig om det finns någon vettig anledning till olika behandling i skattehänseende, om väghållaren före den 1 januari 1968 tagit egendomen i besittning och ersättningen sedermera fastställts i normalfallet av ägodelningsrätt och i det kvalificerade fallet av expropriationsdomstol.

Enligt min mening vore det mest motiverat, att i övergångsbestämmelsen göra klart att de äldre bestämmelserna skall gälla för all ersättning på grund av tvångsförfarande, då talan i målet väckts före den 1 januari 1968 eller då den till tvångsrättigheten berättigade tagit egendomen eller rättigheten i besittning före nämnda dag.

Under återopande av det anförda hemställer jag,

att riksdagen — med ändring av övergångsbestämmelserna punkten 3 till proposition 1967: 153 — måtte besluta att det klargöres att äldre bestämmelser skall gälla för att ersättning på grund av tvångsförfarande skall utgå, då talan i målet väckts före den 1 januari 1968 eller då den till tvångsrättigheten berättigade tagit egendomen eller rättigheten i besittning för nämnda dag.

Stockholm den 24 november 1967

Elias Jönsson (fp)

i Ingemarsgården